

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Komemoracija - manifestacija:

Resnice nad lažjo,
Luci nad temo,
Pravice nad krivico,
Ljubezni nad sovraštvom.

(Proslava za dr. L. Ehrlicha)

LETNIK XLII

MAJ 1992

ŠT. 5 NO. 5

SLOVENIJA 176. ČLANICA SVETOVNE ORGANIZACIJE OZN

22. MAJA 1992

MILAN KUČAN O SLOVENSKI POTI
V SAMOSTOJNOST IN SVETOVNO
SKUPNOST NARODOV

"Slovenija bo kot članica OZN v življenju mednarodne skupnosti tako kot doslej delovala dosledno v skladu s črkami in duhom ustanovne listine OZN in drugih dokumentov... Samostojnost Slovenije ni usmerjena zoper nikogar. Vseskozi je priznavala in bo

priznavala enako pravico tudi drugim narodom. S svojimi sosedi in z drugimi državami želi Slovenija ohranjati in vzdrževati dobre in prijateljske odnose ter se tvorno vključevati v združevalne procese sodobnega sveta...."

OB 50 - LETNICI EHRLICHOVE SMRTI

+ 26. MAJA 1942 - 1992

BINKOŠTNI ZBOR

Petdeset let v življenju človeka je dolga doba. Zob časa izbriše spomine na mladost, na prijatelje, na prijetne in žalostne dni. To je naravno.

Da pa se po 50.- letih zbere za neko priliko sto ljudi, med katerimi se nekateri niso videli dolga desetletja, ali celo pol stoletja in v trenutku ožive stare prijateljske vezi, kakor da bi živeli skupno vsa ta leta, je pa naravnost čudež.

In to se je zgodilo 24. maja t. l. v Torontu, ko se je zbralo nad 100 izobražencev, v glavnem bivših članov Slovenske dijaške zveze iz Severno-ameriškega kontinenta, da proslavijo petdeseto obletnico mučeniške smrti svojega duhovnega voditelja, dr. L. Ehrlicha; da obudijo spomine na zadnji skupni Binkoštni zbor Akademskega kluba Straža s prof. Ehrlichom pred petdesetimi leti, - na 53. obletnico tabora Slovenske dijaške zveze v Kamniku, - na uresničenje Višarske ideje, - na

UNIV. PROF. DR. L. EHRlich
* 18. 9. 1878 + 26. 5. 1942

čudežno preživetje vojne in tednov po njej, ko so izgubili dolgo vrsto svojih članskih prijateljev, ki so branili slovenske narodne in krščanske vrednote. Končno pa, da predstavijo Slovincem izid knjige: "Dr. L. Ehrlich - STRAŽAR NAŠIH SVETINJ".

Prispeli so od blizu in od daleč: sedem univerzitetnih profesorjev, aktivnih ali že delno upokojenih; zdravniki, inženirji, odvetniki, profesorji, učitelji in drugi profesionalci.

Proslavo je počastilo tudi nekaj članov predvojne K.A. in drugih katoliških organizacij.

Prispeli so, da izkažejo hvaležnost prof. Ehrlichu za vse 'intervencije', ki jih je opravil pri Bogu in jim tako izposloval priložnost ponovnega snidenja. Hkrati pa jim dal priliko, da so obnovili prisego dano pred 50 leti ob Ehrlichovem grobu, da bodo do smrti branili slovenske in krščanske vrednote.

PROSLAVA

Po spominski maši, ki sta jo darovala v cerkvi Brezmadežne s Čudodelno Svetinjo v New Torontu dva teološka slušatelja pokojnega profesorja Ehrlicha: č.g.dr.K.Langerholz in č.g.A.Vukšinič, se je skupina podala v gostoljubno restavracijo Linden.

spominske svečanosti, ko se je oglasil zbor z mogočno Gallusovo žalostinko: "Ecce, quomodo moritur iustus" - "Glejte, kako umira pravični". Temu je sledila mozaična predstava dogodkov tistih nepozabnih dni. Vstajali so člani in članice Slovenske Dijaške Zveze, vsi očividci tistih hudih,

žalostnih dni in globoko občuteno podali spomine na žalne svečanosti pred 50 leti v Ljubljani. Deset jih je bilo. Kakor desetka rožnega venca se je razvijala komemoracija brez presledka. Kakor takrat v Akademskem domu, smo tudi tukaj, vsi skupaj
dalje na str. 2

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$ 1.50 single issue
Advertising: \$.45 per agata line

1987-1988
Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada
Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6G 2T5
Edited by Editorial Board
Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika:

Martin Duh
Calle 105, # 4311
1653 Villa Ballester
Argentina

Luđvik Jamnik
79 Watson Avenue
Toronto, Ontario
M6S 4E2
Canada

TELEPHONE & FAX #: (416)-766-4848

Letna naročnina: Za Kanado in ZDA \$15.00, za Argentine in Brazilijo po dogovoru,
Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po
dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala
skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

nadaljevanje s str. 1

zapeli profesorjevo najljubšo pesem: "V Šmihel pa 'no kajžico 'mam". Nadaljne pogrebne svečanosti so oživljale doživete ure tistega majskega dne, ko smo k večnemu počitku položili našega profesorja. V njegov spomin in v spomin vseh naših številnih mučencev, padlih za svobodo domovine, smo zmolili desetko častitljivega rožnega venca, - Ki je od mrtvih vstal - in takoj nato zaključili prvi del proslave z lepo Slomškovo pesmijo: "Glejte, že sonce zahaja".

V drugem delu proslave smo obudili spomine na organizacijo S.D.Z. ob koncu leta 1941, ki so jo takrat okupatorji s silo razbili. Med navzočimi smo pozdravili 4 člane in članice zadnjega glavnega odbora, velikega poglavarja iz Ljubljane, 8 poglavarjev in poglavaric iz slovenskih gimnazij in večje število županov in županj. Prebrali smo številne čestitke in dobre želje za uspešen večer iz Slovenije, Anglije, Nemčije, Avstralije, Argentine, Združenih držav Amerike in Kanade od članov, ki jim je bilo žal, da se svečanosti niso mogli udeležiti.

Mirko Kunčič

Iz preteklosti mimo sedanjosti v bodočnost se je vzpela svetla misel. Visoko pod zvezde se je vzpela, sprva nejasna, brez določenih obrisov. Pa so se razblinile meglice in oči so zamaknjene strmele v prelepo prikazen - vizijo:

Ožarjen z mavrično glorio, je iz osrčja Slovenije zrasel GOSPOSVETSKI PRESTOL, na njem kakor na filmskem platnu vrsta ustoličenih knezov. A glej čudo božje: po njihovih žilah se ni pretakala kri tuje krvi, na njihovih obrazih ni bilo trdih, ošabnih potez nemških fevdalcev; bili so sami ljubi domači obrazi. Obrazi prvih glasnikov, prvih klicarjev slovenstva, velikanov naše zemlje, našega duha. Med njimi: Slomšek, Prešeren, Cankar, Gregorčič - in nepregledna vrsta drugih. Nad prestolom se je

kakor monumentalen Michelangelov kip nemo sklanjal nesmrtni lik pokojnega dr. Lamberta Ehrlicha. Nasmeh blaženstva je bil ovekovečen na njegovem licu, njegova desnica pa je ljubeče blagoslavljal po vrsti: slovenske kneze, velikane naše zemlje, našega duha. Le bežno se je v njegov obraz zarisala trpka poteza: zaman so njegove oči iskale med njimi, ki jih je narod simbolično ustoličeval, tega ali onega, ki je bil tudi poklican, da narodu kaže pravo pot. Pot iz hlapčevstva v svobodo, v POPOLNO SVOBODO: SAMOSTOJNO SLOVENIJO. Tja, kjer bo bela Ljubljana, majhna pa ponosna, s Plečnikovim genijem oplojena, postala naša matica, naša prestolnica, žarišče vsega našega nehanja in delovanja. Ljubljana - ljubljena...

Črn oblak je prekril nebo, GOSPOSVETSKI PRESTOL se je kakor v silnem potresu zamajal v temelju, veličastna vizija je ugasnila - - -

Dr. Lambert Ehrlich! Ali Ti niso rojenice korotanske že ob zibelki prerokovale, da boš Mentor veliki ideji, ki stoletja korenini v osrčju našega rodu, pa je bila zmerom znova kot Pepelka potisnjena v kot? Ali Ti niso prerokovale, da boš usihajoče korenine te ideje moral prekvasiti s svojo lastno krvjo, da bo iz njih pognala sveža mladika, da se bo mladika razrastla v mogočno drevo - vrhu gore hrast? Ves zavarovan v poslanstvo slovenske besede, v izročilo naših dedov, si padel na žrtvenik te velike ideje. In na tem žrtveniku si zagorel s polnim žarom: plamenica, ki ne ugasne nikoli več. V svitu te večne plamenice se klanjamo najvišji žrtvi, ki si jo položil domu na oltar in presunjeni

SPOMINSKA SVEČANOST

OB 50-LETNICI SMRTI

PROF. DR. L. EHRLICH IN AKADEMIKA VIKTORJA ROJICA

KOMEMORACIJA

- Ecce, quomodo moritur iustus (J.Gallus)

- iz preteklosti mimo sedanjosti v bodočnost

- iz osebnega dnevnika očevidke

- slovo v dvorani akademskega doma

- "V Šmihel pa'no kajžico mam"

- v soboto dopoldne

- zbiranje množic na Žalah

- v nedeljo pred četrto popoldne

- "slovesna prisega mladine"

- od Žal do pokopališča

- žalni spreved takoj za Križem

- za krsto....

- profesor Ehrlich in profesor Tomec

- molitev desetke rožnega venca: "ki je od mrtvih vstal"

- "Glejte, že sonce zahaja"

ORGANIZACIJSKO REMINISCENČNI DEL KOMEMORACIJE

- poročilo o registraciji

- pozdrave od tistih, ki se niso mogli udeležiti

- predstavitev zadnjih Zveznih odborov SDZ in Straže navzočih na proslavi, predstavitev zadnjih navzočih odborov SDZ

- pozdravi udeležencev, ki to želijo

- predstava knjige dr. L. Ehrlich "Stražar naših svetinj"

- slučajnosti

prisuškujemo odmevu besedi, ki jih - mož jeklene volje in žive vere - še iz onostranstva kot jasnovidec govoriš:

- Ni čas, prijatelji, da bi kot Jeremija nad razvalinami žalovali, da bi se vdajali malodušju, da bi točili solze za minulim, izgubljenim. Takšna je moja oporoka: Dvignite glave, zavihajte si rokave, zastavite korak! Vztrajate - to je vsa življenjska modrost. Velika ideja, naša stara pravda, je na pohodu, je kakor orel, ki mu rastejo peruti, pogum in samozavest. Zaman se vanj zaletavajo črni vrani, zaman mu skovir poje mrtvaško pesem - z razpetimi krili hiti soncu nasproti. Verujte, upajte in ljubite, pa vam bo priborjeno in dodeljeno - takšna je božja volja...

In mi verujemo, upamo, ljubimo, vztrajamo ter zvesto hodimo za sledom Tvojih stopinj in za glasom Tvojih besedi - Ti naš veliki vodnik in učenik!

IZ OSEBNEGA DNEVNIKA OČEVIDKE:

Torek po Binkoštih, 26. maja 1942. Zjutraj so komunisti ustrelili dr. Lamberta Ehrlicha in akademika Viktorja Rojica, ko sta odhajala od sv. maše v Cirilovem domu. Dekleta smo prihitele iz učiteljišča. Videla sem ju, ko sta ležala v cestnem prahu oblita s krvjo. Krog njiju pa dijaki, akademiki, bogoslovci in drugi. Glasna molitev doni nepretrgoma, sveče gorijo in blagoslovljena voda je tu. Dekleta nosijo rože in jih polagajo k njima. Stražarji, krepki fantje jokajo. Joka duhovnik, ki ju blagoslavlja, jokamo vsi.

30. maj. - Zjutraj smo trupli pokojnih žrtev spremili v sprevedu, ko so ju prenesli iz Akademskega doma v stolnico, kjer je daroval dr. Rožman slovesno pogrebno mašo. Od tam so ju prepeljali na Žale. Popoldne je bil Prešuhov pogreb, ki smo se ga dekleta tudi udeležile, saj je njegova sestra, naša tovarišica, pri Katoliški Akciji.

31. maj. - Prepovedali so nam udeležbo pri pogrebu in zagrozili vsakemu, ki se ne bi pokoraval, s hudo kaznijo, celo s smrtjo. Toda to nas ne oplaši. - Že zgodaj zjutraj sva s Frančko nabirali marjetice, ki smo jih vsa dekleta nosila v rokah namesto vencev; pogreb je bil res veličasten, mnogo ljudi, ki so vsi glasno molili rožni venec!

IZ KNJIGE CIRILA ŽEBOTA - NEMINLJIVA SLOVENIJA

Kdo je prof. Ehrlich resnično bil, je potrdil njegov pogreb, ki je bil veličastna manifestacija odločnosti za življenje sredi brezprimerne narodne stiske v zasedeni Sloveniji.

Ne vem, da bi bil pogreb katerega velikega Slovenca, gotovo ne v času vojne in okupacije, spontano pritegnil toliko izobražencev, študentov in dijakov, kot jih je pogreb Lamberta Ehrlicha.

SLOVO V DVORANI AKADEMSKEGA DOMA

Iz molčečih ust pa smo razbrali njegovo veliko oporoko: Vztrajati v veri in ljubezni do Boga in naroda!

Le dobro polovico udeležencev na 50. obletnici mučeniške smrti prof. dr. L. Ehrlicha nam je uspelo dobiti na sliko.

Dvorana Akademskega doma je vsa odeta v črnilo. V ospredju spi nevzdravno spanje naš Učitelj. Bleda svetloba številnih sveč boža mrtvi trupli in pomladansko cvetje jima lajša zadnje urice bivanja na grešni zemlji. Križ, zaradi katerega je moral umreti, se svetlo blešči, ožarjen od številnih luči. Obraz Križanega, pol svetel, pol temen, je videti grozan. Gospod, kdo bo maščevalec tega pravičnega, se v strahu sprašujejo kropilci. Profesor je oblečen v snežno belo albo, odet s skromnim, črnim mašnim plaščem, da še bolj izstopa svetniški obraz. Njegove žive oči spe nevzdravno spanje. Nič več ne bomo zrlji vanje, ne poslušali njegovih pridig in predavanj, nihče nas ne bo zagovarjal, nihče tolažil, ne bodril.

Nad odrom, tik pod stropom, izstopajo iz strašne črnine stisnjene pesti, ki pa so maščevanje prepustile Bogu in ne človeku. Dvorana je polna akademske mladine. Še nekaj borih trenutkov in za vedno se bomo poslovili od priljubljenega Vodnika.

Takrat sem se zazrl v njegovo svetniško obličje. Ni mi bilo dano, da bi črpal življenjsko modrost v njegovi bližini. Toda ta svetniški obraz, te očetovske oči, so mi bile dovolj, da sem sklenil stopiti med stražarske vrste in čuvati ter stražiti to, kar nam je zapustil gospod profesor.

Bil je to poslednji sestanek z mrtvim profesorjem. Mračna svetloba je razsvetljevala prostrano dvorano. Ko pa so fantje njemu v slovo zapeli: "V Šmihelu pa 'no kajžico imam", se je profesor nasmehnil. Ponosen je bil na svoje fante, da ob mrtvem truplu ne jokajo, marveč molijo in pojo. Tako je hotel! Vesele se naj, da je Vsemogočni uslišal prošnjo in sprejel najvrednejšega kot zadostilno žrtev. Binkoštna prošnja k sv. Duhu je bila uslišana. Straža je žrtvovala največ, kar je mogla - svojega Učenika!

Zadnji skupni rožni venec smo odmolili. Vsako opoldne in vsak večer ga je tako rad molil med nami, a danes ne vodi molitve, danes nam niti odgovarjal ni. Skozi napol priprto desno oko je gledal in izbiral med svojimi fanti. V svoji daljnovidnosti je z božjo deklo smrtjo izbiral nove žrtve in zapisoval je najboljše.

Napočil je trenutek slovesa. Kako naj vsak pove svojemu Vodniku to, kar sam čuti. Počasi smo hodili mimo njegovega trupla, poslednjič zrlji v njegovo svetniško obličje in spuščali v njegove očetovske roke svoj rožni venec.

Gospod profesor, to naj bo spomin na Vas! Rožni venec pa, blagoslovljen po Vaši mučeniški roki, naj me spremlja in v razmišljanju njegovih skrivnosti naj doumem tudi Vašo žrtev. Kot oče ste žrtvovali za nas vse, da bi v Vaši žrtvi, z Vašo krvjo videli zapisano stražarsko pot.

Leta minevajo...

Lik pokojnega profesorja dr. Ehrlicha pa postaja iz leta v leto bolj živ, bolj svetel in bolj svetniški.

Svet gleda s ponosom na kardinala Mindszentyja, z boleščjo piše o trpljenju nadškofa Stepinca.

Mi Slovenci pa imamo dr. Ehrlicha, duhovnika, ležečega na tleh v lastni krvi, mučenca za vero in narod.

In kaj poreče na to svet?

V SOBOTO DOPOLDNE

Ko so v soboto dopoldne prepeljali iz stolnice krsti s truplom pokojnih mučenikov univ. prof. dr. Lamberta Ehrlicha in akademika Viktorja Rojca ter ju položili na mrtvaški oder v glavno kapelo na Žalah, so se Žale takoj spremenile v pravo romarsko pot ljubljancanov, ki so v tisočih in tisočih, kakor poprej v Akademski dom, sedaj hiteli tudi na Žale, da se še enkrat poklonijo in še enkrat pomolijo za duši obeh mučenikov, na katerih mrtvaških obličjih so bile še jasno vidne rane njunega mučeništva.

ZBIRANJE MNOŽIC NA ŽALAH

Glavna kapelica se je takoj napolnila s cvetjem, toda preprostim, po večini s poljskimi marjeticami, saj sta bila pokojni dr. Ehrlich in akademik Rojca tako preprosta v življenju in tako tuj jima je bil zunanji lišp. Na izrecno željo vodstva pogrebnih svečanosti in v duhu osebnosti pokojnega dr. Ehrlicha venci niso bili poklanjani ter sta bila pred krsto le dva venca: prvi trnje s križem, simbol mučeništva, in drugi z napisom: "Zasluznemu članu profesorskega zbora - Ljubljanska univerza". Zato pa je oba mučenika v glavni kapelici spletal nevidni, toda najlepši venec neštetihih tihih molitev in globokega klanjanja pred veliko žrtvijo, ki sta jo oba pokojnika dala za pravično in sveto stvar.

V NEDELJO PRED ČETRTO POPOLDNE

V nedeljo, že mnogo pred četrto popoldne, ko je bil napovedan

pogreb, se je zbrala na Žalah in na prostoru pred Žalami velika množica ljudi vseh stanov in vseh slojev. Nebo je bilo sprva oblačno in je grozilo z nalivom, toda proti četrti uri je posijalo sonce. Kljub grozečemu slabemu vremenu pa ni nikogar, kdor se je nameraval udeležiti zadnje zemske poti obeh mučenikov, zadržalo doma. V naravnost impozantnem številu so prihiteli možje in fantje, zlasti dijaštvo, s katerim je vezalo pokojnika toliko globokih in tesnih vezi, pa tudi udeležba ljubljanskih žena in deklet je bila nadvse častna, zlasti dijakin, služkinj, kakor žena iz vseh drugih slojev. Častno stražo ob krstah v kapelici so imeli štirje akademiki in srednješolci.

Ob štirih je dospel g. generalni vikar Ignacij Nadrah, akademiki pa so v kapeli dvignili obe krsti, ju prenesli na katafalk pred kapelo ter ju položili drugo poleg druge. Dr. Ehrlich je bil v črni krsti, akademik Rojca pa v beli.

Ob navzočnosti ihtečih sorodnikov, civilnih dostojanstvenikov, mnogih predstavnikov, duhovščine in zlasti velikega števila mladine, je generalni vikar g. Ignacij Nadrah ob asistenci opravil cerkvene molitve pred obema krstama.

SLOVESNA PRISEGA MLADINE

Na govorniški oder za krstama je stopil nato ob grobni tišini mlad akademik ter slovesno, resno in odločno izgovarjal besedilo svete prisege mladine v pričo trupel obeh mučenikov. Vsa mladina je pokleknila ter s tremi dvignjenimi prsti desnice ponavljala enako odločno in glasno besedilo prisege, stavek za stavkom, ki so doneli skozi prostor kot trajno in neomajno zagotovilo, da se hoče mladina boriti vedno za one ideale, ki jih je učil pokojni ljubljani profesor in za katere sta oba dala življenje. Vedno hoče mladina ostati zvesta idealom katoliške vere, boriti se zanjo do zadnjega diha, kakor sklenjena vrsta borcev, ki je ne more nihče omajati in ne je prisiliti k umiku iz borbe, kadar gre za ljubezen in zvestobo do katoliške vere in do slovenskega ljudstva. Vedno se bo mladina borila za vse vzvišene božje in človeške ideale, vedno bo branila veljavo božje postave v našem rodu. Z vso ostrino duha in požrtvovalnostjo hoče mladina braniti in varovati naš rod, da ne zaide, temveč se mogočno dvigne nad mrtvo kačo.

Pretrsljivo so donele besede prisege, ki jo je v tako svečanem, resnem in otožnem trenutku z vso odločnostjo in z jasno, čisto zavestjo polagala naša mladina. Z enakim čustvom spoštovanja do te volje so poslušali mladino starejši. Nato je pevski zbor bogoslovcev zapel žalostinko "Blagor mrtvim", na kar je množica še molila veroizpoved.

OD ŽAL DO POKOPALIŠČA

Od Žal do pokopališča pri sv. Križu se je nato v polni resnobi in dostojanstvenosti razvil mogočen žalni sprevod. Vseh pogrebcev v sprevodu in žalnem špalirju, ki so se nato uvrstili v sprevod, je bilo nad 10.000. Že dolgo ni videla Ljubljana tako

mogočnega, tako velikega in tako prepričljivega pogreba. Nasprotna propaganda ni ustrašila prav nikogar in je žalostno propadla. Ljubljana je tako izkazala v vsej mogočnosti zadnjo čast obema žrtvama. Skoraj vsak pogrebec je imel v rokah podobico s sliko dr. Ehrlicha, njegovim kratkim življenjepisom in značilnim odstavkom iz "Modrosti". Samo teh podobic je bilo razdeljenih nad 8000.

ŽALNI SPREVOD TAKOJ ZA KRIŽEM

Žalni sprevod so takoj za križem otvorila dekleta, gojenke uršulinskih zavodov. Vsako deklet je imelo v naročju šopek poljskega cvetja, marjet. Sledili so nato dijaki, dijakinje z vseh zavodov v Ljubljani, zlasti korporativno dijaki gimnazije sv. Stanislava. Nato redovnice in redovniki: vsi ženski in moški redovi v Ljubljani so bili zastopani po svojih članih v kar največjem številu. Za njimi so šli bogoslovci, ki so peli Premrlov psalm "Usmili se". Sledila je zopet številna duhovščina s stolnim kapitljem, številni prijatelji in spoštovalci. Pred krsto je šel ob asistenci nato g. generalni vikar Ignacij Nadrah, nato pa so nesli oba venca; trnjevega s križem ter venec vseučilišča.

Obe krsti, črno s truplom dr. Ehrlicha in belo s truplom akademika Rojca je neslo vštric po osem akademikov, na vsaki strani pa so krsti spremljali štirje bogoslovci.

- ZA KRSTO...

Takoj za krsto in za žalujočimi sorodniki so šli najprej visoki državni funkcionarji: Eksc. Visoki komisar Emilio Grazioli, armadni general Eksc. Mario Robotti, zvezni tajnik dr. Orlandini, podprefekt dr. David, ljubljanski kvestor dr. Ravelli, mnogi višji častniki, funkcionarji in odličniki. (Prisostvovali so na lastno iniciativo. Opomba uredništva SD.) Sledili so med drugimi: bivši ban g. Marko Natlačen in ljubljanski mestni župan dr. Jure Adlešič, rektor univerze dr. Milko Kos in dekan teološke fakultete dr. Alojzij Odar s številnim profesorskim zborom univerze, zastopstvo Prosvetne zveze s predsednikom univ. profesorjem prelatom dr. Lukmanom na čelu, nato dolga vrsta akademikov in akademičark, starešin, zastopstva katoliških karitativnih verskih in drugih organizacij. Močno so bila zastopana uredništva vseh katoliških listov. Nadvse častno so se udeležile pogreba svojega velikega dobrotnika služkinje, dalje zastopstvo katoliških misijonov, zlasti Družbe Jezusove, lazaristov in salezijancev. V sprevodu je šlo izredno veliko število moških in mladine, pa tudi število žena in deklet ni zaostajalo. Resno slovesen, turoben je bil sprevod skozi kapelo sv. Križa in nato skoraj čez vso pokopališče na novi del pokopališča, kjer je pred tedni govoril dr. Ehrlich poslovljeni govor akademiku Župcu.

PROFESOR EHRLICH IN PROFESOR TOMEČ

Profesor Ehrlich in profesor Tomeč sta kot dva nasprotna pola delovala na istem polju in se neprestano dotikala in se odbijala. Njuna smrt je bila skoraj istočasna. Tomčevega pogreba se je udeležil profesor Ehrlich in vsi stražarji; glasno smo molili rožni venec. Ehrlichovega pogreba so se udeležili vsi mladci in skupno smo klečali in izjavljali prisego. In na pokopališču sta bila pokopana skoraj skupaj. Na eni strani groba profesorja Ehrlicha je ležal stražar Viktor Rojca, na drugi mladec Jaroslav Kikelj in na nasprotni strani profesor Tomeč.

Pozdravi odsotnih:

Zaradi pomankanja prostora navajam le tri:

Iz Anglije: D.L.Ž. "V duhu sem z vami! Pozdravljam vse navzoče, zlasti tiste iz mladih dni, ki nas veže zvestoba do profesorja Ehrlicha. Ali se še spominjate dekleta, kako smo na trgu pokupile do zadnje rdeče potonke in kako smo naslednji dan nabirale po ljubljanskih travnikih marjetice za pogreb?"

Čestitam avtorju dr. Ehrlichovega življenjepisa, dr. Rudiju Čuješu."

Bled - Slovenija ob 6h zvečer: "Z vami smo v mislih, ker osebno zaradi razdalje ne moremo biti. Danes smo obiskali sv. Višarje, rojstni dom profesorja Ehrlicha, pokopališče z grobovi njegovih staršev in bili pri maši na Brezjah. Skupina kanadskih obiskovalcev domovine."

dalje na str. 4

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

646 Euclid Ave., Toronto M6G 2T5
Tel: (416) 532-4746 Fax: (416) 532-5134
747 Browns Line, Toronto Tel: (416) 252-6527
John E. Krek's Slovenian (Toronto) Credit Union

OFFICE HOURS

Monday	10 a.m.	- 4 p.m.
Tuesday	10 a.m.	- 8 p.m.
Wednesday	10 a.m.	- 4 p.m.
Thursday	10 a.m.	- 8 p.m.
Friday	10 a.m.	- 8 p.m.
Saturday	10 a.m.	- 1 p.m.

NEW TORONTO

Tuesday	1 p.m.	- 8 p.m.
Thursday	12 p.m.	- 8 p.m.
Friday	11 a.m.	- 8 p.m.
Saturday	9 a.m.	- 12 noon

BITI ČLAN
HRANILNICE -
JE V KORIST TEBI IN V
POMOČ PRIJATELJU!

Iz Argentine:

nadaljevanje s str. 3

Ob petdeseti obletnici mučeniške smrti našega duhovnega voditelja, učitelja, voditelja in vzornika ter prijatelja iz stražarske izbe, akademika Viktorja Rojca, smo argentinski člani Akademskega kluba 'Straža', člani in članice SDZ s pridruženimi somišljeniki 'Slovenskega državnega gibanja' v Argentini, smo v mislih z vami pri vaši spominski svečanosti. Tudi letos se prof. Ehrlicha spominjamo predvsem kot svetniškega duhovnika, nesebičnega dobrotnika revnih, vzgojitelja akademske mladine na ljubljanski univerzi, oblikovalca mladega razumniškega rodu itn., ampak tudi kot zavednega Slovenca, graditelja slovenske bodočnosti ter prvega pobudnika, lahko rečemo, očeta slovenske državne misli, ki je pred nekaj dnevi postala mednarodna resnica: Republika Slovenija je bila sprejeta kot enakopravna članica v planetarno družino suverenih narodov. Za nas, ki verujemo v nadnaravo in v božjo Previdnost, je to dejstvo uresničenje naših stremeljenj in več kot pol stoletja trajajočih naporov in prizadevanj za slovensko državo, obenem pa najbolj prijemljiv dokaz vrednosti človeškega trpljenja in cene mučeništva v božjih očeh. Kri Ehrlicha in desetisočev preprostih slovenskih kmetov, delavcev in izobražencev skupaj z množičnim pokolom slovenskih domobrancev v skupnih in posamičnih grobovih nepoznanih žrtev boljševeške revolucije - tudi Ehrlichov grob še ni poznan - je omogočila nastanek suverene Slovenije.

Kri slovenskih mučencev in naše vztrajno delo je obrodilo zaslužen sad.

Člani Akad. kluba "Straža"
članice in člani SDZ
Somišljeniki SDG v Argentini

Uredniku knjige o prof. Ehrlichu,
dr. Rudolfu Čuješu, čestitata
Adrijana in Natasa Jamnik-Sousa.

Mladostne poteze so izginile iz naših obrazov, približali smo se večeru našega življenja. Mnogo naših prijateljev je že odšlo in mi jim, pod neizprosno tezo logike rojstva, življenja in smrti, sledimo.

Kar nas je danes zbranih ob 50-letnici Ehrlichovbe smrti, smo bili člani ene ali druge medvojne, predvsem pa predvojne slov. katoliške organizacije. Včlanili smo se vanje iz prepričanja, zato bili na članstvo ponosni. Čeprav so imele te organizacije kot npr. SDZ, KA, STRAŽA, Marijine kongregacije, Fantovski odseki, Dekliški krožki itd.. različne namene in cilje, je vsem tem organizacijam bilo nekaj skupnega. In ta skupna vez so bile Slovenske narodne vrednote, ki so nas izgrajale, v dneh preizkušanj krepile in opogumljale.

Naj jih na kratko navedem.

Slovenske vrednote, bistvene oznake, ki že tisoč let in čez ohranjajo naš narod, so v glavnem naslednje:

- slovenski jezik;
- osrednja slovenska misel, vseslovenska narodna zavest, ki s pomočjo krajevnih posebnosti spontano in neprisiljeno uravnava in vodi celotno narodno življenje;
- versko prepričanje, vera, krščanska veroizpoved, kot urejevalka zasebnega in javnega slovenskega narodnega življenja;
- slovenska zgodovina;
- slovenska državna miselnost z vrojenim demokratičnim političnim procesom, katerega so slovenski komunisti med zadnjo svetovno s svojo, po komintorni slovenskemu narodu vsiljeno, neosvobodilno komunistično revolucijo, onemogočili, po vojni pa popolnoma odpravili;

- bogata, vsestranska slovenska kulturna dediščina, ki nas Slovence po svoji izvorni izrazni sili postavlja v vrsto drugih kulturnih narodov; zakoreninjene, slovenskemu narodu svojstvene in zavestne navade;
- slovenska zemlja, v kateri so vse narodne vrednote globoko zakoreninjene;
- vedno živa slovenska narodna zavest, da je vse to neodtegljiva last slovenskega naroda;
- vrojena, splošna, vseslovenska pripravljenost braniti to skupno prepričanje, živo zavest, te skupne slovenske narodne vrednote, tudi svetinje imenovane.

.....

Tisoči so že v medvojne času, zlasti pa po končani vojni, v mesecu maju, juniju, juliju in kasneje zanje umirali.

Po nasilni prilastitvi oblasti 1945. leta, so slovenski komunisti s prezirom vse te vrednote, takorekoč pregnali v podzemlje, katakomb. Ohranjale so se skrivoma v posameznikih, družinah in od časa do časa - vsaj nekatere - že, odkrito zahtevale javno priznanje.

Sodeč po vsodbudnih člankih v Ognjišču, Naši luči, Družini, Slovincu in nekaterih drugih, je zadnje dve leti opažati vsestransko oživljanje teh vrednot. Pol stoletja trajajoče suženjstvo jih ni uničilo. Po svoji življenjski sili niso časovno pogojene, so takorekoč iztrgane iz časa in prav zato veljavne za vse slovenske rodove: preteklo, sedanje in bodoče.

Te žive slovenske narodne vrednote so naš narod vseskozi krepile v naši narodno-kulturni, gospodarsko-politični rasti in bodrile v naši borbi po svobodi in neodvisnosti.

Življenjska moč teh vrednot bi se morala z vsakim slovenskim rodom okrepiti in izbirati zanje take življenjske pogoje, v katerih bi nemoteno rastle, našle zaščito, dajale pobudo za vsestranski napredek in duhovno rast slovenskega naroda in s tem utrjevale upanje na lepšo bodočnost našega naroda v svobodni, zdaj že mednarodno priznani slovenski državi.

MESEC MAJ

1941 - 1945 - 1992

DOGAJANJA,

SPOMINI,

UPANJE

Sredi Ljubljane, na terasi nad Prešernovim trgom, stoji prelepa cerkev Marijinega Oznanenja. Skoraj 300 let že kraljuje tam v isti obliki, polna lepot in božjega miru.

Povzpnem se po širokih stopnicah, odprem težka vrata in iz vsakdanjega življenja stopim v svetišče.

Obstanem pri krstilniku, se pokrižam, pogledam proti oltarju in pozdravim: "Ave Marija". Nato grem počasi naprej in blizu večne luči sedem v klop. Majhen rdeči plamenček včasih narahlo zatrepeta, kakor nemirna duša v naših srcih.

Okna, visoko pod oboki, srkajo svetlobo sonca, a v cerkvi je vkljub temu bolj mračno, bolj mistično.

O, Marija, zdaj je mesec maj, Tebi posvečen. Zunaj je vse v cvetju. Vse kipi k novemu življenju, tu pa je vse tako mirno.

Zaprem oči in z mislimi priključem preteklost: Tu sem bil krščen. Velikokrat na poti v šolo sem se ustavil tu in pomolil za srečen dan. V mladostni razgretosti sem se tu umiril. V letih vojne sem se od daleč spominjal Tebe in molil: "Spomni se, o, premila" in tako so minevala leta. Prišel sem zopet v Tvoje svetišče in se tu poročil. In zopet je mineval čas.

Umaknili smo se v tujino. Predno smo odšli, smo še obiskali to prelepo cerkev, Tebi posvečeno in Te prosili za varstvo.

Umaknili smo se v tujino. Predno smo odšli, smo še obiskali to prelepo cerkev, Tebi posvečeno in Te prosili za varstvo.

Zdaj, po tolikih letih in ravno v maju, oživijo spomini.

Koliko mladih fantov je molilo in prosilo odpuščanja, ko so darovali življenja za svojo domovino! Nerazumljivi so bili tisti časi.

Pa to je sedaj delno minilo. Strah v ljudeh pa vseeno še ni popolnoma popustil.

Nova slovenska država še vedno ni to, kar bi morala biti. Nemogoče je čez noč spremeniti mišljenje ljudi. Skoraj petdeset let, pol stoletja, so oznanjali raj na zemlji in sedaj še vedno skoraj isti ljudje krojijo usodo domovine.

O, Marija, gledam Tvojo podobo: "Glej, dekla sem Gospodova...." Brezpogojno si sprejela božje obvestilo in darovala vse svoje življenje za naš blagor.

Kakor sem Te velikokrat prosil za sebe in za vse naše, Te prosim sedaj za našo SLOVENIJO.

Daj voditeljem to spoznanje, da bi delali v prvi vrsti za dobro DOMOVINE! Daj jim ljubezen! Saj, kdor ne ljubi svoje domovine, ne ljubi ničesar.

Moj rojstni kraj - moja SLOVENIJA, mogoče te ljubim toliko bolj le zato, ker sem videl in doživel tudi druge kraje sveta.

Večna lučka vse bolj pogosto utripa. O, Marija, Tvoj narod smo že vež kot tisoč let. Velikokrat smo Te prosili pomoči, a zdaj Te prosimo še prav posebno.

Naj vse žrtve, ki se jih spominjamo v maju, izprosijo Tvojo pomoč, da bo slovenski narod zopet res to, kar je bil: POD TVOJIM VARSTVOM - NA SONČNI STRANI ALP!

M.J.P.

Maribor, 5.6.1992

Spoštovani gospod,

Bog vam naj plačaj za izredno lepo knjigo. V njej je veliko dragocenega gradiva za našo zgodovino.

Spominjam se, da smo se jeseni leta 1942 vrnili s počitnic v sombolsko bogoslovje. In takrat nas je na začetku novega študijskega leta rektor zbral v avli in povedal, da so maja 1942 v Ljubljani umorili njegovega sošolca dr. Lamberta Erlicha.

Naše prvo vprašanje rektorju, ki je bil profesor dogmatične teologije, je bilo: "Ce je Erlich mučenec?" Odgovor po toliko letih ni težak. Mučenec zaradi vere ne politike je bil umorjen. IN ODIUM FIDEI, kot se izraža teologija.

Naj nam pri Bogu izprosi pravi mir in veliko dobrih novih duhovnikov!

Lep pozdrav Vam in vsej vaši družini.

Jožef Smej

Pozdrav neku poznanicu

Župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenija"

Vam nudi razne finančne usluge: Posojila za Nše, avtomobile, potovanja, študij itd. Veliki prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

**Poslužite se naše
slovenske finančne ustanove!**

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 10 a.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-8475

na 730 Brown's Line, Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 12 p.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Venckem

Vsak petek od 4h do 8h zvečer.
Sobota - 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-9352